

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Vita Et Institutio S. Ignatii Societatis Iesv Fvndatoris.
Libri Qvinque**

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

VIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

suggererat. Indicarat illum Cardinalis valde opulentus nobili cuidam admodum egenti, vt aliquid ab eo subsidij posceret; huic quod non suppeteret aliud, quicquid domi pecuniæ repertum prolixè largitus est, dolens apud eum humaniter quod non esset is diues, quem sibi finxerat Cardinalis, dum eum maluerat ad se destinare, quàm eius inopiam suo facili sumptu consolari. Cauebat ad hæc multa industria, ne pauperes subleuans, eorum vecundiam oneraret: quare ad inopiam reductis præsertim si forent nobili genere; & prole grauatis, cui essent impares quotidiani artificij quæstus, reculas aliquas elaborandas dabat, & largam labori reponebat mercedem, vt quod erat opus piæ caritatis, pretium operæ crederetur.

VIII.

Cum hac paupertate, suæ nihilominus tenuitatis in iuuandis egentibus prodiga, gratum iunxit beneficiorum ac memorem animum, eumque à propriis rationibus seiunctum, ac liberum, nec enim solum profusus est gratiam, æstimauitque illam pro benefacti pretio, & magnitudine; sed eam quantum in se fuit, nullo vtilitatis admixtu retulit. Ioanni Pasqualio apud quem fuerat aliquamdiu hospes quid gratiarum rependerit, olim initio diximus; quàm benigne sua, iam cælo donati, aspectabili præsentia illum dignatus sit, confirmarique fidem, ab se adhuc in terris posito, illi datam, fore scilicet illum sine dubio saluum. De crucifixi etiam effigie, suarum eatenus comite, ac solatio ærumnarum, quam ei reliquit grati animi carum pignus: Cauellio item pio clerico, qui sibi Manresæ a grotanti victum deferebat, quod vnum habuit reliquum, preces horarias Deiparæ, tradidit: exilia fateor, sed ab nihil præterea habente, valdè grati affectus monumenta. Isabellam Rosellam, quæ illum de radiis circum ex ore micantibus Barcinone sanctum agnouerat, & multa iuuerat liberalitate, consueuerat matrem compellere, eidemque Romæ post Societatem constitutam, à confessionibus diu fuit. De Cardinali Gasparo Contareno, tanquam inter primarios summè in se benefico, quoties incideret loquebatur, quod eius potenti aduocatione Societatis confirmationem à Pontifice impetrasset: scribens vero ad Regem, & Cardinalem Lusitaniæ, Societatem, rem ipsorum vocabat, permittebatque illam eorum prouidentia, quod eam suis in ditionibus regia planè munificentia diffudissent. Duci Ferrariæ, Cardinali à sancta cruce, Proregi Siciliæ Ioanni de Vega, & Chartusianis Patribus à quibus Societas fouebatur magna significatione caritatis, obligatas æternum gratias semper professus est, ac vbi alia deessent, suis ac suorum ad Deum precibus contendit partem nominum vtcumque exsoluere, quibus se norat iis obnoxium; nec dissimiliter erga eos se gessit de Societate, qui eam aliquo singulari beneficio decorassent. Ad Xauerium quidem scripsit, non posse illius vllò vnquam tempore non esse memorem, quod viro sancto, & incredibili amore erga illum affecto, maximi præmij loco fuit. Hieronymo Natali mandauit, vt Michaëlem Turrianum velut oculi sui pupillam custodiret, cui se fatebatur ingenti obligatione gratiæ teneri: Lainio verò, quàm cuius alteri Societatem plus debere aiebat, nominabatque illum Societatis

summam rem, totamque faustitatem. Sed fuit eius in Petrum Codacium grati animi significatio insignis, & inuitata. Hic primus ex Italis Societatem amplexus est, cuius desiderio, magna Pontificis cui erat percarus, & aula fauentis, magna obsequia, valere iusserat. Societate inita sic eam amavit, tamque sollicitas, & industrias operas in ea Romae sustentanda tam strenue admouit, ut foundationem etiam stabiliret, quae tunc quidem fat esset domui professa, vocareturque Societas religio Patris Petri. Die ergo sacris ritibus solemnibus, expleto prandio, affurgit Petro Ignatius, & aperto coram capite, prolixè gratiam testatur, quam illi tum ipse, tum tota deberet Societas tanquam fundatori. Oblataque illi candela cerea, seipsum vna, & factorum, præcùmque ingentem numerum obtulit; sub quæ multo cum fletu Petrus, acceptum (quando id Ignatius iubebat) cereum, statim post reddidit, addens vel hoc vno quod esset admissus in Societatem mancipatusque diuino obsequio, se tanto ac tam multiplici nomine obstringi, ut nullis officiis partem eius ullam assequi valeret. Nostros porro quocumque proficiscerentur, iubebat cum primum in urbem venissent, illos salutare, a quibus essemus beneficiis ornati, redderèque ab se pia munuscula seu reliquiarum, siue granorum picularium, aut noui aliquid de nostrorum procul in Dei gloriam egregiè gestis, maximè vero Xauerij in salute Indorum Laborantis; & sicubi aliquid, esse crederetur eorum utilitatibus commodare, nostras libenter postponebat, etiam urgentes & necessarias. Hieronymi Arcei doctoris beneficentiæ, multum Romae debebat Societas, cum vix ab Hispania reducem, lecto morbus grauis affixit: tempestas erat valerudini admodum infesta, & domi agrotabant multi, quorum se vnicè cura pungebat, sæpè aiebat Ignatius, ne tamen amico, & benefico viro, deesset leuamen, quo nullum poterat dari presentius, fratrem valetudinarij custodem ad illum misit, ad futurum iacenti, & ministraturum, nec prius ab eius latere quam consanuisset recessurum. Interea ipse hominem quotidie visere, solari, omni sedulitate recreare. Eundem animum, simulque generosum paupertatis studium tenuit aduersus Andream Lipomanum Venerum, qui fundando Patavij Societatis Collegio prioratum abdicarat, dempto solum quod sibi ad victum sufficeret. Verum Ignatius, totam legitimo Syngrapho, annui redditus dispensationem integrè illi cessit, vetuitque nostros inde vel cicum exigere, eo solum contentos, quod stipis nomine vltro is dare voluisset. Neque id tantum, sed etiam Prioratus summa re distracta, partem fratris eius filio attribuit, ex qua aureos caperet quotannis quadringentos; quanquam factum pius patruus improbauit, nec passus est quod semel Deo consecrasset, ad suos redire.

IX.

*Compositus
Ignatij animus,
suorum quoque affectuum
Dominus.*

At stylum nunc mouent ea virtutum ornamenta, quæ Ignatium in sui cultura fecere mirabilem: harum haud scio an vlla clarior, magisque illius propria, quam illud dominum in animi sui motus imperium, quod eo vique porrexerat, ut passim dicerent qui diu cum illo vixissent familiaris, nihil in eo cerni, ex quo alia vnquam nisi rationis, & virtutis impulsione
agi